

Bijlage 7 Input UP 2021 en jaarverslag 2020 Brandweer Twente

Aan Anuschka de Jong
Van Sector Brandveiligheid, Brandweer Twente
Datum 9 oktober 2020
Onderwerp Input jaarverslag 2020 en uitvoeringsprogramma 2021

Input jaarverslag 2020 en uitvoeringsprogramma 2021 Twenterand

Met de regionalisering van Brandweer Twente per 1 januari 2013 is besloten dat Brandweer Twente de taakuitvoering op het gebied van advisering en toezicht brandveiligheid uitvoert. Gemeente Twenterand is als bevoegd gezag (eind)verantwoordelijk voor deze taak en de daaruit voortvloeiende bestuursrechtelijke handhaving (juridische procedure). De taken worden uitgevoerd vanuit de doelstelling:

Het, in samenspraak met de Twentse gemeenten, realiseren van een hoogwaardige uitvoering van taken en gezamenlijke projecten op het gebied van advies en toezicht en het leveren van een relevante bijdrage aan meer veiligheid en betere naleving in Twente.

Middels deze memo informeren wij u welke werkzaamheden er door Brandweer Twente op het gebied van brandveiligheid zijn verricht in 2020. Daarnaast doen wij evenals voorgaande jaren een voorstel voor het VTH uitvoeringsprogramma 2021.

MEMO

Resultaten Advies 2020

Bouwen en brandveilig gebruik

Onderdeel	Positief advies	Negatief advies	Positief onder voorwaarden	Geen advies	Totaal:
Omgevingsvergunning 'Bouwen'	24	6	9	2	41
Omgevingsvergunning 'Brandveilig gebruik'	0	0	0	0	0
Installaties	1	0	0	0	1
Totaal					42

Indien voor een omgevingsvergunning brandveilig gebruik eerst een vooroverleg wordt gehouden kan het aantal negatieve adviezen worden gereduceerd.

Evenementen

Soort evenement	Positief	Positief onder voorwaarden	Negatief advies	Algemene regels	Geen advies	Totaal:
A	0	0	0	6	0	6
B	0	2	0	11	2	15
C	0	0	0	0	3	2
Totaal						23

Vanaf maart 2020 kregen we te maken met COVID-19. Wat normaal gesproken de drukste evenementen periode zou zijn, werden nu evenementen afgelast en nieuwe vergunningen niet meer aangevraagd.

Dit is terug te zien in het aantal adviezen. Waar Brandweer Twente in de periode van oktober 2018 tot oktober 2019 nog 46 evenementen hebben geadviseerd waren dat er in de periode oktober 2019 tot oktober 2020 slechts 23.

Vanaf juli werden de maatregelen rondom COVID-19 versoepeld en was er weer ruimte om evenementen te laten plaatsvinden onder bepaalde voorwaarden. Deze voorwaarden riepen veel vragen op bij organisaties en gemeenten. De Veiligheidsregio heeft een spreekuur ingericht waarbij Brandweer Twente is aangesloten om deze vragen te beantwoorden. Op kleine schaal worden er weer diverse evenementen georganiseerd waarbij ook onze reguliere advisering weer is opgestart.

Resultaten Toezicht 2020

De belangrijkste kerntaken van Brandweer Twente op het gebied van toezicht zijn:

- Periodieke/reguliere controles brandveilig gebruik;
- Toezicht tijdens de bouw;
- Controles bij evenementen;

Daarnaast behoren tot de taken op het gebied van brandveiligheid:

- Begeleiden van juridische handhavingstrajecten, waarbij brandweer optreedt als inhoudelijk adviseur;
- Kennisplatform ten aanzien van nieuwe ontwikkelingen op landelijk en/of regionaal niveau;
- Deelnemen aan multidisciplinaire integrale acties in het kader van ondermijning op grond van het Damoclesbeleid
- Verzoeken van burgers en bedrijven verwerken.

Controles Brandveilig gebruik

Thema	Prognose (oorspronkelijk)	Gerealiseerd	Naleefgedrag
Logies	1 (1 nog niet in gebruik)	1	0%
Onderwijs en KDV	1	1 reg.* / 1 zsc.**	100%
Zorg	18	12	75%
Kamerverhuur	0	0	-%
Publiekstoegankelijk	42	48	88%
Totaal	63	63	

* door middel van een reguliere (fysieke) controle

** door middel van een zelfscan

Controles overig

Soort	Gerealiseerd
Realisatie	0
Evenementen	2
Adhoc	1
Integraal (MIA)	1

De planning van de gemeente Twenterand voor 2020 bestond uit 63 te controleren objecten. De periode waarin deze controles uitgevoerd zijn liep van 1 oktober 2019 tot en met 30 september 2020. In totaal zijn er in deze periode 63 objecten gecontroleerd.

Voor het feit dat er verschil zit tussen de prognose en het gerealiseerde is geheel te wijten aan de coronacrisis. Het coronavirus en de maatregelen die de overheid heeft genomen ter bestrijding hiervan er toe geleid dat Brandweer Twente haar toezichtstaken niet heeft kunnen uitvoeren zoals voorgesteld. Zo waren zorginstellingen gesloten, evenementen niet toegestaan en horeca en scholen dicht.

Daarom heeft Brandweer Twente in mei 2021 een aangepast uitvoeringsvoorstel gedaan:

- Uitsluitend controles met een spoedeisend karakter;
- Controle van scholen en KDV d.m.v. een zelfscan;
- Geen controle bij zorginstellingen. Wel advies op afstand en ondersteuning bij tijdelijke (corona)noodmaatregelen;
- Controles van publieke gebouwen uit 2021 naar voren halen.

Ondanks veel objecten niet fysiek bezocht konden worden hebben alle thema's toch de nodige aandacht gehad.

Het is lastig concreet te zeggen welke risico's er zijn vanwege niet uitgevoerde controles. Immers, die objecten zijn nog niet bezocht. Gelet op de resultaten van de wel uitgevoerde controles in Twenterand zijn er geen directe aanwijzingen dat dit tot een onacceptabel verhoogd risico leidt. De frequentie waarmee de objecten wordt bezocht komt door het niet realiseren van de planning hierdoor lager te liggen (lees, datum controle schuift enigszins door), maar ze worden nog steeds wel bezocht.

Conclusies resultaten toezicht

Brandweer Twente is het afgelopen jaar niet betrokken geweest bij controles tijdens de realisatiefase. Dit is voor het eerst in jaren. Brandweer Twente sluit uitsluitend op verzoek van gemeente Twenterand aan bij bouwcontroles. Aandacht voor brandveiligheid tijdens de bouw voorkomt problemen tijdens de gebruiksfase. Zaken zijn makkelijker en sneller op te lossen zolang de aannemer nog in beeld is. De verantwoordelijkheid verschuift na oplevering van aannemer naar gebouweigenaar. Brandweer Twente adviseert Gemeente Twenterand dan ook om bouwcontroles een hoge prioriteit te geven in 2021.

Veel zorginstellingen werken hard om aan een minimaal niveau van brandveiligheid te kunnen voldoen. Sommige zaken kunnen en worden snel worden opgepakt maar andere zaken hebben meer impact. Een zorginstellingen kan namelijk niet zomaar de deuren sluiten voor een verbouwing. Daarnaast zijn er voor nieuw en verbouw vaak budgetten gereserveerd maar voor bestaande gebouwen moet geld worden vrijgemaakt die er door de transitie in de zorg en de bijhorende bezuinigingen meestal niet is.

Momenteel zien we dat dit inzicht ook bij de zorginstellingen is gekomen en wordt de brandveiligheid grootschalig opgepakt. Dit zijn echter kostbare en langdurige trajecten, uitgespreid over meerdere jaren. Brandweer Twente ondersteunt en adviseert de zorginstellingen bij het maken van keuzes en het ontwikkelen van brandveiligheidsvisie voor de toekomst. Veelal ligt het ambitieniveau van de instellingen hoger dan is vereist vanuit het Bouwbesluit 2012.

Zelfscans

Per 1 mei jl. zijn uitnodigingen voor de zogeheten zelfscans verstuurd. Tot op heden zijn deze nog niet allemaal uitgevoerd. Brandweer Twente kan de zelfscan nog niet volledig evalueren.

Bevindingen zelfscan tot nu toe:

De uitnodiging tot zelfscan wordt door de ontvangers partij veelal positief ontvangen.

Uit de resultaten blijkt dat er voornamelijk geen of kleine overtredingen worden geconstateerd, wat ons inziens mede te maken heeft met het feit dat de doelgroep (school/kdv) een hoge mate van verantwoordelijkheid kent.

Bij voorgenoemde kleine overtredingen valt te denken aan het ontbreken van (juiste) onderhoudsrapporten van de brandmeld- en ontruimingsalarminstallatie, opslag van goederen en materialen in stookruimtes en bijvoorbeeld het vastzetten van brandwerende zelfsluitende deuren.

In vergelijking met de standaard reguliere controle levert de zelfscan echter over het algemeen geen tijdswinst op en is er geen sprake van kwaliteitswinst.

De oorzaak hiervan ligt in het beleid (controlefrequentie van fysieke controle na zelfscan ligt hoger) en het feit dat men de gebruiker meerdere malen moet benaderen om de juiste respons te ontvangen.

Echter gezien de huidige situatie omtrent het coronavirus, waarbij wij niet fysiek op locatie kunnen/ mogen komen, is dit een geschikt middel en een goed alternatief om toch de (enkelvoudige) controles uit te kunnen voeren.

Uitvoeringsprogramma 2021

Ontwikkelingen

Vanuit de ervaring van de afgelopen jaren kunnen we concluderen dat er ieder jaar ontwikkelingen spelen die van invloed zijn op onze manier van werken, de afgesproken werkvoorraden, de aantallen controles, maar ook de beschikbare capaciteit. Deze ontwikkelingen zijn niet altijd op voorhand te managen. Denk aan de Coronacrisis, andere maatschappelijke ontwikkelingen, bestuurlijke afwegingen, incidenten met een grote impact of personele problemen. Allemaal ontwikkelingen die het noodzakelijk maken om kritisch te kijken naar de manier van adviseren, de te controleren objecten, naar de gemaakte afspraken met elkaar, maar ook naar de werkvoorraden. Ook voor 2021 voorzien we een aantal belangrijke ontwikkelingen die ongetwijfeld een invloed zullen hebben. In het kader van transparantie is het goed om een aantal te voorziene ontwikkelingen op voorhand met elkaar te delen. Op die manier kunnen verwachtingen gemanaged worden waardoor er ook tijdig bijgestuurd kan worden indien nodig. De belangrijkste ontwikkelingen die we nu voorzien zijn als volgt:

Coronacrisis

Het coronavirus en de maatregelen die de overheid heeft genomen ter bestrijding hiervan er toe geleid dat Brandweer Twente haar taken in 2020 niet heeft kunnen uitvoeren zoals voorgesteld. Er is op dit moment nog niet te voorspellen welk effect de Coronacrisis in 2021 zal hebben op de taken van Brandweer Twente. Wij zullen continu blijven monitoren en blijven bijsturen. Wanneer nodig zullen wij u tijdig informeren over een aanpassing van het programma. Middels de gebruikelijke input voor het jaarplan 2021 zullen wij u informeren over welke concrete acties daadwerkelijk zijn uitgevoerd en wat hiervan de resultaten waren.

Omgevingswet

Brandweer Twente bereidt zich inhoudelijk voor op de gevolgen van de Omgevingswet en de private kwaliteitsborging in de bouw op onze organisatie, werkprocessen, competenties van onze medewerkers en relatie tot en met onze partners. Een ontwikkeling die veel inspanning, denkkracht en capaciteit vraagt van ons als sector Brandveiligheid. N.a.v. impactanalyse omgevingswet zijn er deelprogramma's opgestart met als doel bij de invoering dezelfde producten binnen de bestaande werkafspraken te kunnen blijven leveren. Daarnaast zijn wij aan het onderzoeken op welke wijze we kunnen komen tot één integraal advies waarin de brandveiligheidsaspecten in de breedste zin van het woord zijn meegewogen vanuit de gehele Veiligheidsregio. Het adviseren vanuit brandveiligheidsrisico's / risicogerichtheid is hierbinnen een belangrijke doelstelling.

Gevelbranden

N.a.v. de brand in de Grendfell Towers is er meer aandacht voor detaillering van gevels bij zowel laag- als hoogbouw. Brandweer Twente besteedt extra aandacht aan branduitbreiding via de gevel en adviseren (indien noodzakelijk) bovenwettelijk op de aanwezige risico's.

Inzake de inventarisatie van brandgevaarlijke gevels heeft minister Knops van BZK in de brief (kenmerk: 2020-0000155762) aan het College van Burgemeester en Wethouders van uw gemeente gevraagd om de inventarisatie en de opvolging daarvan te afronden. Met het dringende verzoek om ondanks de coronacrisis hiervoor voldoende personele capaciteit in te zetten.

Zoals we u naar aanleiding van een eerdere brief van de minister in 2019 reeds geïnformeerd hebben, zijn we te allen tijde bereid om u waar nodig te faciliteren met uw brandveiligheidsvragen c.q. de juiste toepassingswijze van het beoordelingsprotocol.

Energietransitie

Brandweer Twente ziet veel initiatieven op het gebied van energietransitie waarop advies van ons gevraagd wordt. Te denken aan de aanleg van zonnepanelen, stallen van elektrische voertuigen in parkeergarages, het plaatsen van zonnepanelen op daken en het plaatsen van alternatieve energiebronnen bij evenementen. Wij kunnen vanuit de veiligheidsketen (o.a. repressie en brandonderzoek) adviseren op o.a. omgevingsvergunningen bouwen, bij evenementen en toezicht houden in de praktijk.

Rookverspreiding

Uit verschillende landelijke onderzoeken komt naar voren dat koude rookverspreiding een grote invloed heeft op de vluchtveiligheid in bouwwerken. Vooruitlopend op de komende wijzigingen in de regelgeving adviseren op het voorkomen van koude rookverspreiding in gebouwen waarbij met name sprake is van verminderd zelfredzamen.

Advies

Bouwen en brandveilig gebruik

Brandweer Twente levert expertise door op verzoek van gemeente Twenterand te adviseren op een aanvraag omgevingsvergunning. Brandweer Twente heeft specifieke kennis en ervaring over en met de interactie tussen gebouwkenmerken, menskenmerken, brandverloop en de interventie door de interne hulpverlening en door de brandweer (Basis voor Brandveiligheid).

Deze expertise wordt gevoed vanuit het optreden bij incidenten, brandonderzoek en evaluaties van branden. Het advies is met name gericht op de veiligheid van de in het gebouw aanwezige personen en de mogelijkheden voor (veilig) brandweeroptreden.

We blijven investeren om onze adviezen in een zo'n vroeg mogelijk stadium bij de verschillende stakeholders op tafel te krijgen. Naast de bevoegde gezagen zijn dit dus ook de vastgoedbeheerders, initiatiefnemers, adviseurs, architecten en bouwbedrijven. De investering om aan te sluiten bij vooroverleggen past bij de ontwikkeling van de omgevingswet en bijbehorende omgevingstafel.

Evenementen

Brandweer Twente kijkt per evenement naar de realistisch te verwachten risico's en aan de hand hiervan wordt beoordeeld of dit evenement op een veilige manier kan plaatsvinden. De brandweer heeft een adviserende rol en richt zich op een aantal brandveiligheidsaspecten. Denk hierbij aan bereikbaarheid en bestrijdbaarheid van een incident, brandveiligheid van tenten en andere objecten inclusief toe te passen materialen, maximaal toe te laten aantal bezoekers, vluchtveiligheid van het publiek en het veilig gebruik van gasflessen ten behoeve van het bereiden van voedsel. Bij het opstellen van een advies toetst de brandweer of aan alle risico's is gedacht en of er voldoende maatregelen door de organisatie worden getroffen om risico's te voorkomen dan wel te verminderen.

Brandweer Twente merkt dat bij de evenementen waarbij we aan de voorkant, in overleg met organisatoren en gemeente betrokken zijn, we inhoudelijk meer bereiken waarbij we aan de achterkant (beoordeling op papier) weinig meer hoeven bij te sturen.

Door vooraf de aanvragen met gemeente en organisatie door te nemen, geven we de organisaties en gemeenten betere handvatten voor het verdere vergunningverleningstraject. Dit sluit aan bij risicogericht adviseren, waarbij we dus op basis van risico's wel of niet vooraf betrokken zijn.

Om de gemeente en organisatoren beter te bedienen, moeten we de wet- en regelgeving toepassen op desbetreffende evenement en daar uitleg over geven. Dit vereist een meer directe relatie met initiatiefnemers, uiteraard altijd in afstemming met het bevoegd gezag. Dit biedt tevens de mogelijkheid om meer risicogericht advies te geven. Dit sluit goed aan bij de komst van de Omgevingswet.

Brandweer zal evenals afgelopen jaren, ook het komende jaar aansluiten bij het structurele evenementenoverleg waarbij evenementen worden voorbereid en geëvalueerd.

Brandweer Twente is voornemens om begin 2021 een netwerkdag te organiseren voor Toezicht, waarbij toezichthouders bij evenementen, BOA's, constructeurs van alle disciplines worden uitgenodigd om te netwerken en kennis op te doen over veiligheid bij evenementen.

Toezicht

Toezichtstrategie brandveilig gebruik

De prioritering en de intensiteit van reguliere controles binnen de gemeenten in Twente worden bepaald op basis het 'Risico Afwegingsmodel Toezicht Brandveiligheid'. Bij dit model is gebruikt gemaakt van de publicatie 'Basis voor brandveiligheid' om risico's binnen gebouwen beter te typeren. Risico's in gebouwen worden verdeeld in primair en secundair. Het gebouw als zodanig in samenhang met de omstandigheden van verblijf bepalen de primaire risico's. De risico's vanuit het gebruik (naleefgedrag) en de statistische informatie over brandincidenten bepalen de secundaire risico's. Een optimale afstemming tussen de primaire en secundaire risico's is uiteindelijk de belangrijkste voorwaarde voor een brandveilig gebouw. Tenslotte wordt het toezicht op brandveiligheid telkens geoptimaliseerd op basis van de daadwerkelijke controle resultaten om risico's op een adequate manier te kunnen beïnvloeden. Het afwegingsmodel biedt per gemeente handvatten voor eventuele verdere beleidsmatige sturing dan wel integratie van de lokale belangen (maatwerkafspraken).

Op basis van RAT wordt voorgesteld om in 2021 te focussen op de objecten conform bijgevoegde objectenlijst en deze zoveel als mogelijk te controleren.

Thema	Prognose
Logies	0
Onderwijs en KDV	9
Zorg	17
Kamerverhuur	0
Publieke functies	42
Totaal	68

In 2021 zal, net als in 2020, de zorg weer als belangrijkste thema in het VTH programma opgenomen worden. In 2020 is dit door de coronacrisis niet volledig tot uitvoering gekomen. Brandweer Twente zal zich vooral concentreren op het onderdeel hulp bij 'ontruiming bij brand'. Op basis van een nieuw verschenen 'Handreiking 7.11a voor toezichthouders' zal Brandweer Twente beoordelen of er in zorgfuncties voldoende ontruimers aanwezig zijn en daarmee voldoen aan artikel 7.11a uit het Bouwbesluit 2012.

Artikel 7.11a van het Bouwbesluit 2012 bepaalt dat er voldoende personen moeten zijn aangewezen om in geval van brand ontruiming snel genoeg te laten verlopen. Dat wil zeggen dat er van de aanwezige personen een aantal ("voldoende") als ontruimer moeten zijn aangewezen. Op ieder moment van de dag moeten er voldoende ontruimers aanwezig zijn.

Aan de hand van de handreiking zal een toezichthouder in een aantal stappen eenvoudig bepalen of een ontruiming snel genoeg kan verlopen. Hierbij wordt o.a. gekeken naar de bouwkundige staat van het gebouw, de hulp die bewoners nodig hebben bij ontruiming en het aantal ontruimers dat beschikbaar is. De resultaten van de Handreiking kunnen daarbij tevens gebruikt worden om te zoeken naar verbeterpunten indien blijkt dat tijdig ontruimen een probleem is.

Naast de reguliere controles brandveilig gebruik verdient ook de aanpak van ondermijning aandacht. Voorkomen moet worden dat de "onderwereld" zich middels bedrijven, in de bovenwereld nestelt en hierdoor de maatschappelijk integriteit, veiligheid en leefbaarheid aantast. Brandweer Twente sluit op verzoek van Gemeente Twenterand aan bij Multidisciplinaire Integrale Acties.

De gevolgen van de coronacrisis, een toename van adhoc controles, integrale controles of een toename bij controle in de realisatiefase en/of evenementen kunnen van invloed zijn op onze capaciteit bij toezicht in de gebruiksfase.

Thematisch Toezicht

Evenals voorgaande jaren worden de diverse gebruikscategorieën gebundeld en binnen dezelfde periode binnen Twente gecontroleerd. De voorstelplanning van 2021 ziet als het volgt uit:

Gebruiksfunctie	Periode	Reden
Logiesfunctie	Januari en Februari	Tijdens het zomerseizoen zijn meer kamers bezet dan gedurende het winterseizoen (m.u.v. de feestdagen)
Onderwijsfunctie en Kinderopvang	Maart en april	Tijdens de schoolvakanties kunnen verbouwingen plaats vinden
Zorg, dagbesteding en cellingebouw	Mei t/m augustus	Geen seizoeninvloeden.
Kamerverhuur	September t/m december	Start studentenseizoen. Natuurlijk moment voor nieuwe studenten
Overige/ publieke gebouwen	Gedurende het hele jaar	Extra aandacht omtrent brandveilig gebruik rondom festiviteiten (oktoberfest, Halloween, Kerst, Carnaval etc.)

Toezichtstrategie bouwen

De primaire risico's van een te bouwen bouwwerk wordt bepaald op basis van RAT. Gekoppeld aan deze primaire risico's is het minimale ambitieniveau van Brandweer Twente vastgesteld in onderstaande tabel.

Het minimale ambitieniveau van de brandweer tijdens de realisatiefase			
Risicoklasse	Controlemoment	Controlefrequentie	Intensiteitsniveau
Aanvaardbaar	Een bestuurlijke afweging	Op verzoek	Op verzoek
Mogelijk	Tijdens de oplevering	1x	3
Belangrijk	Voor of tijdens de oplevering	1x	3
Hoog	Voor de oplevering	> 1x	3
Zeer Hoog	Voor de oplevering	> 1x	3

Voor toezicht in de realisatiefase is echter de prioritering en controlefrequentie van gemeente Twenterand leidend. Brandweer Twente sluit op verzoek aan bij de bouwcontrole van gemeente Twenterand en heeft in dit kader een adviserende rol richting het bevoegd gezag.

Toezicht bij evenementen

Team Advies van Brandweer Twente adviseert bij de aanvragen om evenementenvergunning of bij meldingen conform het VTH-beleid. Deze adviseert de gemeente, op basis van de risico's bij het evenement, wel of niet toezicht te gaan houden in het kader van brandveiligheid. Bij het advies om wel toezicht te houden wordt pro-actief een controle ingepland, tenzij de gemeente dit niet wil. Bij de controle is in basis altijd ook een medewerker van de desbetreffende gemeente aanwezig. De werkwijze wordt daarbij omgedraaid naar een klantgerichte benadering. Veelal zal het hier om C evenementen gaan. Daar waar team advies van Brandweer Twente de risico's beperkt acht, zal in basis ook geen toezicht worden gehouden door Brandweer Twente. Gemotiveerd kan het bevoegd gezag alsnog om toezicht verzoeken.

Lokale afweging

Vanzelfsprekend kan het bevoegd gezag in overleg met Brandweer Twente voor een andere lokale/bestuurlijke prioritering kiezen. Hierbij kan elke gemeente, in afstemming met Brandweer Twente als uitvoerende partij, gemotiveerd afwijken op grond van ondergenoemde zaken:

- Veranderen van jaarlijkse frequentie van de controles (bijvoorbeeld vanwege hogere/lagere prioritering van bepaalde gebruiksfuncties);
- Toevoegen van maatwerk objecten (bijvoorbeeld vanwege lokaal-bestuurlijke overwegingen);
- Beschikbare capaciteit binnen de gemeente op gebied van handhaving;

Deze keuzes dienen in het VTH-programma worden vastgesteld.